

MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH
REPUBLICKI WĘGIERSKIEJ

Pan Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych RP

Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

Rzeczpospolita Polska parę dni temu, 11-go listopada obchodziła święto odzyskania niepodległości, którym to aktem politycznym Polska po 123 latach rozbiorów w 1918 roku powróciła na mapę Europy. Węgry wśród pierwszych nawiązały oficjalne dyplomatyczne stosunki z wolnym już krajem. Nie było to przypadkowe i dalece nie bez powodów zakorzenionych w dziejach.

Podstawą wspólnoty interesów i częstych powiązań dynastycznych dwóch graniczących ze sobą przez stulecia średniowiecznych królestw były podobne uwarunkowania geopolityczne, co w oczywisty sposób wiązało się z regularnymi kontaktami dyplomatycznymi. Po trzykrotnym rozbiorze Polski przedstawiciele węgierskiej polityki – w tym posłowie do parlamentu – w postanowieniach i deklaracjach wiele razy występowali w obronie polskich ruchów wolnościowych. Po zakończeniu I wojny światowej, na jesieni 1919 roku – jeszcze przed zawarciem traktatu wersalskiego – rządy Węgier i Polski w jednym niemal czasie poczyniły kroki ku nawiązaniu stosunków dyplomatycznych. Kiedy latem 1920 roku Polska była zagrożona agresją sowiecką, węgierska dyplomacja zdołała w końcu zapewnić pomoc w zakresie zaopatrzenia w broń znajdującego się w tarapatkach pod Warszawą wojska polskiego, przyczyniając się tym do militarnego zwrotu znanego w Polsce jako „Cud nad Wisłą”.

W okresie międzywojennym interesy polityki zagranicznej Polski i Węgier różniły się pod wieloma względami, ale w obydwu krajach pielęgnowano bogate dziedzictwo historyczne przyjaźni w dobrze funkcjonujących ramach społeczeństwa obywatelskiego.

We wrześniu 1939 roku Węgry odrzuciły udział w operacjach wojskowych przeciwko Polsce i odmówiły wojskom niemieckim przejście przez terytorium kraju oraz nie zerwały stosunków dyplomatycznych z Polakami. Tymczasem około 100 tysięcy polskich uchodźców wojskowych i cywilnych szukało i znalazło schronienie na ziemi węgierskiej. W Budapeszcie działał jeden z zagranicznych ośrodków polskiej podziemnej służby kurierskiej. Do maja 1940 roku państwo węgierskie przymykało oczy nad tym, że tysiące polskich żołnierzy uciekało od nas do Francji, by tam przyłączyć się do nowo zorganizowanej Armii Polskiej.

To polskie rozruchy i zmiany wywołały wiec demonstrację sympatii 23 października 1956 r. w Budapeszcie, która jeszcze tego samego dnia wieczorem przerodziła się w rewolucję. Węgierska rewolucja znalazła ogromny oddźwięk w społeczeństwie polskim. W Warszawie i w całej Polsce odbyły się wiece sympatii popierające Węgrów, a po drugiej agresji sowieckiej zorganizowano szeroko zakrojone akcje pomocy dla węgierskiego społeczeństwa: jak później okazało się było to po każdym względem największe wsparcie zagraniczne.

Po 1956 roku bardziej wolna atmosfera polskiego życia intelektualnego zaszczerpiła się także w sposobie myślenia niezależnych intelektualistów na Węgrzech. Poszczególne ruchy opozycyjne i inicjatywy obywatelskie szybko znalazły kontakty w Polsce. Wiele informacji przedostało się z Węgier do polskiego drugiego obiegu. Dawały i zyskały impuls one do likwidacji dyktatury.

Węgry i Polska razem stały się pełnoprawnymi członkami NATO i Unii Europejskiej. Współpraca węgiersko-polska w strukturach organizacyjnych tych instytucji jest ciągła i efektywna. Prezydencja węgierska UE obejmie pierwsze półrocze 2011 roku, a nasz kraj przekaze sztafetę Polsce 30 czerwca 2011 roku.

Zgodnie z uroczystym postanowieniem polskiego Sejmu i węgierskiego Zgromadzenia Narodowego od 2007 roku 23 marca jest Dniem Polsko-Węgierskiej Przyjaźni. Z tej okazji w każdym roku, na zmianę w miejscowościach polskich i węgierskich, odbywają się uroczystości z udziałem Prezydentów obydwu państw.

Sięgające tysiąc lat wstecz jedyne w swoim rodzaju nasze stosunki potwierdzają, że bogate zasoby energii przyjaźni zasilane są również przez wspólny interes. Wspólny interes i solidarność – to kluczowe słowa Unii Europejskiej oraz ideowe filary wspierające jej istnienie. Przyjaźń węgiersko-polska więc nie tylko na skali światowej jest unikalna lecz uważamy, że może być traktowana jako prawzór ideowy Unii Europejskiej.

Panie Ministrze!

Proszę mi pozwolić, żebym z okazji 90-ej rocznicy odnowienia naszych stosunków dyplomatycznych dnia 19 listopada 1919 roku, za pośrednictwem Pana przekazał pozdrowienie ze szczerymi wyrazami szacunku i przyjaźni dla Polski!

/-/ Dr Péter Balázs

Minister Spraw Zagranicznych

Radosław Sikorski

Warszawa, 18 listopada 2009 r.

Szanowny Panie Ministrze,

W dziewięćdziesiątą rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską i Węgrami pragnę przekazać Panu wyrazy mojego szacunku oraz wyrazić głęboką satysfakcję z doskonałego stanu relacji między naszymi państwami oraz z atmosfery współpracy między naszymi rządami i społeczeństwami.

Kiedy po zakończeniu I Wojny Światowej rządy Węgier i Polski poczyniły kroki ku nawiązaniu stosunków dyplomatycznych i utworzyły swe przedstawicielstwa w Budapeszcie i Warszawie, prawdopodobnie nikt nie przypuszczał, z jakimi trudnościami przyjdzie zmierzyć się naszym krajom w nadchodzących latach i przed jakimi wyzwaniem staną przedstawiciele naszych służb zagranicznych.

Pierwszym testem dla trwałości naszej współpracy stało się lato 1920 r., kiedy to w obliczu zagrożenia Polski przez agresora sowieckiego, węgierskiej dyplomacji udało się zapewnić pomoc wojsku polskiemu w zakresie zaopatrzenia w broń. Najpoważniejszą próbą, przed jaką postawiła nasze narody historia, był wybuch II Wojny Światowej. Pomimo niezwykle skomplikowanej sytuacji na scenie politycznej, rząd i społeczeństwo węgierskie udzieliły pomocy Polakom, zapewniając opiekę tysiącom uchodźców. Ponadto, rząd węgierski, podkreślając swą neutralność w momencie wybuchu wojny, nie wydał zgody wojskom niemieckim na przemarsz przez swoje terytorium w kierunku Polski. Kontakty dyplomatyczne nie zostały przerwane nawet mimo trwającej wojny, podczas której znaleźliśmy się po różnych stronach konfliktu.

**Jego Ekscelencja
Pan Péter Balázs
Minister Spraw Zagranicznych
Republiki Węgierskiej
Budapeszt**

Wydarzenia węgierskie roku 1956 przyniosły wielką falę sympatii, solidarności i wymiernego wsparcia ze strony polskiego społeczeństwa oraz ówczesnego rządu w postaci zebranej krwi, lekarstw i żywności dla walczących obywateli węgierskich.

Od 1989 roku nasze kraje cieszą się wolnością i suwerennością. Wspólnie dokonaliśmy rzeczy nadzwyczajnych: staliśmy się członkami NATO i Unii Europejskiej. Dodatkowym, niezwykle cennym forum naszego dialogu stała się ponadto Grupa Wyszehradzka, dzięki której możemy wspólnie wychodzić z inicjatywami dotyczącymi rozwoju naszego regionu i zabiegać o nasze wspólne interesy w Europie.

Pragnąc podziękować za dotychczasowe lata współpracy, chcę wyrazić głębokie przekonanie, że także w nadchodzącej przyszłości stosunki dyplomatyczne pomiędzy naszymi krajami intensywnie będą się rozwijać i służyć dobru naszych obywateli.

Łączę serdeczne pozdrowienia,

Sikorski